سنگ کیسه صفرا

سنگ کیسه صفرا

سنگهای صفراوی چگونه تشکیل می شوند؟

کیسه صفرا، محل ذخیره مایعی به نام صفرا است که توسط کبد ساخته می شو د . مجاری صفراوی، صفرا را به روده کوچک (محلی که صفرا به هضم چربیها کمک می کند)منتقل می کند . اگر مواد شیمیایی سازنده صفرا نا متعادل شوند، سنگهای صفراوی شکل می گیرند.

وقتی سنگی در کیسه صفرا وجود داشته باشد ممکن است بیمار علامتدار و یا بی علامت بماند اگر سنگ به طرف خارج کیسه صفرا حرکت کند ممکن است باعث درد یا عفونت شود

چه کسانی دچار سنگهای صفراوی می شوند؟

هرفردی می تواند سنگ صفراوی داشته باشد . احتمال ابتلا در برخی افراد (موارد زیر) بیشتر است:

۱–خانمها بخصوص آنهایی که حامله شده اند و خانمهای چندزا که زایمانهای مکرر داشته اند.

۲–فامیل درجه اول مبتلایان به سنگهای صفراوی

۳–افرادی که اضافه وزن دارند یا چاق هستند.

۴–افرادی که وزن خود را سریع کم می کنند.

۵–خانمهایی که قرص ضد حاملگی استروژن دار مصرف کرده و یا درمان هورمونی جانشین دریافت می کنند.

۶–افرادی که مواد پرکالری به خصو ص چربی مصرف نموده و یا تری گلیسیرید (نوعی چربی) آنها افزایش پیدا کرده است.

۷–مصرف داروهایی مانند کلوفیبرات و یا برخی از آنتی بیوتیکها مانند سفتریاکسون

۸–مصرف دخانیات خطر ابتلا را بالا می برد.

۹– افراد بی تحرک و یا کم تحرک

۱۰–مبتلایان به بیماریهای کبدی

۱۱–مبتلایان به بیماری قند

۱۲–افراد مسن

شکایات شایع

علائم سنگهای صفراوی از بی علامتی تا احساس د ردی ناتوان کننده تغییر می کند . اغلب سنگ صفراوی علامتی ایجاد نکرده و به صورت تصادفی در سونوگرافی یافت می شود . در

این موارد سنگ خطری برای بیمار نداشته و نیاز به درمان خاصی ندارد .علائم شامل موارد زیر است:

۱–تب و لرز

۲– تهوع و یا استفراغ

۳– یرقان(نوعی بیماری کبدی که پوست زرد می شود)

۴–درد خفیف تا شدید در ناحیه بالای شکم معمولا دردهای بالای شکم که شدید و طولانی بوده ، انتشار به پشت د ارد، بیش از ۳۰ دقیقه طول کشیده و اغلب برای تسکین نیازبه تزریق مسکن دارند و در اثر جابجایی سنگهای صفراوی ایجاد م ی شو ند .در چنین شرایطی احتمال سنگهای صفراوی مطرح شده و در صورت نیاز درمان صورت می گیرد.

نکته :دردهای ناشی از سوءهاضمه یا زخمهای معده و اثنی عشر را نباید با درد ناشی از سنگ صفراوی اشتباه کر د . این دردها خفیف تر بوده، با غذا خوردن ارتباط داشته و معمولا به آنتی اسید پاسخ می دهند

ارزیابی علائم بیمار

سنگ صفراوی ممکن است در رادیوگرافی با اشعه ایکس که برای منظور دیگری انجام شده کشف شود و یا اینکه علائم بیماری پزشک را مشکوک به وجود سنگ صفراوی کند .این سوالات ممکن است از شما پرسیده شود:

آیا علائم با خواب، گرسنگی و غذا خوردن ارتباط دارند؟

آیا دچار خارش و زردی به صورت گذرا شده اید؟

درد شکم به کدام قسمت بدن انتشار دارد؟

علائم چگونه شروع شده است؟

آیا داروی خاصی مصرف می کنید؟

چه مدت است که علائم بیماری شروع شده است؟

آیا سابقه بیماری قبلی دارید؟

بررسیهای پاراکلینیک

اولتراسوند: امواج صوتی است که برای ایجاد تصویر ازکیسه صفرا و مجاری آن به کار می رو د ۸ ساعت قبل از سونوگرافی شکم ، نباید غذا میل شو د . در حالت ناشتا،صفرا در کیسه صفرا جمع شده و سبب اتساع آن می شو د. در این شرایط دیدن سنگ و یا مواد دیگر راحت تر است.

اشعه ایکس : ممکن است جهت گرفتن تصویر از کیسه صفرا و مجاری صفراوی به کار برده می شود.

ERCP: **روشی است که پس از تزریق ماده حاجب**

از مجاری صفراوی با اندوسکوپ های ویژه انجام شده و عکسبرداری می شود . این وسیله می تواند سنگ و سایرعلل انسدا د را در مجاری صفراوی مشخص کند.

سایر آزمایشات : از قبیل عکس قفسه سینه، آزمایشات سرمی و الکتروکاردیوگرافی ممکن است برای رد سایر مسایل احتمالی انجام شوند.

درمان سنگهای صفراوی

سنگهای صفراوی درصورت علامت دار بودن درمان می شوند .گاهی پزشک صرفا می خواهد وضعیت شما راتحت نظر داشته باشد . سایر درمانها شامل دارو درمانی، ERCP ،اسفنکتروتومی و یا جراحی است .،

دارو درمانی :درمان خوراکی برای از بین بردن برخی سنگهای کوچک تجویز می شود . دارودرمانی به مرور زمان اثر کرده و ممکن است پس از قطع دارو مجددا سنگ تشکیل شود .این درمان برای افرادی که نمی توانند جراحی کنند مناسب است .برای تخلیه سنگهای مجاری صفراوی،

از روشERCP و یا اسفنکتروتومی به تنهایی و یا قبل از عمل برداشتن کیسه صفرا انجام می شود.

جراحی باز :در این روش توسط جراح متخصص یک برش بزرگ برای برداشتن سنگ های داخل مجاری صفراوی و یا کیسه صفرا و برای درمان سنگ های علامتدار انجام می گیرد

برداشتن کیسه صفرا از طریق لاپاروسکوپی

برای برداشتن کیسه صفرا، با ایجاد چند سوراخ کوچک بر روی پوست عمل لاپاراسکوپی انجام می گیرد .معمولا با این روش نمی توان سنگهای مجاری صفراوی را تخلیه کرد .ولی درد و مدت بستری پس از این عمل کمتر از عمل جراحی باز است.

برای کم کردن خطر ابتلا به سنگهای صفراوی نکات زیر را رعایت کنید:

۱–سبزیجات و میوه جات بیشتری میل کنید.

۲–از استعمال الکل و دخانیات پرهیز کنید.

۳–حاملگی بیش از دو بار ممنوعیت دارد.

۴–وزن ایده ال داشته باشید .چاقی مضر است.

۵–تحرک کافی داشته باشید.

۶–از خوردن غذاهای چرب و حاوی کلسترول زیاد بپرهیزید.

۷–حتی الامکان از روش های جلوگیری به غیر از قرص های خوراکی استفاده کنید. (با نظر پزشک)

۸–با مصرف غذاهای کم چرب و محدود کردن مصرف گوشت، لبنیات پرچرب و روغن می توان از برگشت سنگهای صفراوی جلوگیری کرد . با خواندن برچسب روی مواد غذایی می توان از کم چرب بودن آن مطمئن شد.

۹–با فعالیتهای فیزیکی مستمر و پرهیز غذایی می توان از چاقی و بالارفتن چربی خون جلوگیری کرد. همچنین باید از مصرف داروهایی که ممکن است کمک به تشکیل سنگ می کند خودداری نمود .